

Copyright, normy a internet

(Překlad brožury vydané Ústředním sekretariátem ISO a Ústřední kancelář IEC)

Stručně

Internet usnadňuje vyhledání a získání mezinárodních norem ISO a IEC.

Účelem této brožury je pomoci uživatelům a zákazníkům mezinárodních norem ISO a IEC a jejich národních verzí, aby měli prospěch z nových příležitostí poskytovaných dostupností norem přes internet, aniž by porušovali copyright a zneužívali intelektuálního vlastnictví.

Opomenutí respektovat copyright a duševní vlastnictví může vést k porušení zákona a k zákonným pokutám. To může rovněž připravit tvůrce norem o přiměřený výnos z jejich práce a tím nakonec ohrozit tvorbu budoucích norem.

Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) a Mezinárodní elektrotechnická komise (IEC) a jejich členové podporují ochranu autorských práv jak v tištěné formě, tak i v elektronickém formátu. Tito členové se zavázali propagovat důležitost ochrany autorských práv a podílet se na zajištění dodržování integrity všech druhů vytvořených dokumentů. Současně se zavazují k zavádění norem v co nejširším měřítku tak, aby uživatelé mohli správně využívat normy, které potřebují.

Normy a copyright

Ať úmyslně, nebo neúmyslně značný počet uživatelů norem porušuje zákony o copyrightu tím, že reprodukuje a/nebo redistribuuje normy. Přispívání k nedodržování ochrany autorských práv vede ke ztrátě zisku u organizací vypracovávajících a distribuujících normy, které nezahrnují pouze ISO a IEC, ale rovněž jejich členy a autorizované distributory. To rovněž ohrožuje samotné normy tím, že jsou vystaveny riziku nedovolených změn nebo neúmyslných modifikací.

ISO a IEC zavedly před několika lety prodej on-line v reakci na požadavek klientů na rychlý a pohodlný přístup k normám. Naneštěstí snadnost přístupu udělalo kopírování jednodušším a distribuce po internetu zvýšila možnost ilegálního získávání nebo distribuce norem.

Mezinárodní normy ISO a IEC jsou prodávány proto, aby pomohly financovat samotný proces jejich tvorby. Členové ISO a IEC rovněž přejímají mezinárodní normy jako národní normy a prodávají je, aby pomohli financovat své vlastní národní normalizační aktivity. Proto je ochrana autorských práv na mnoha úrovních nezbytná pro udržitelnost mezinárodního normalizačního systému.

Ochrana autorských práv v souvislostech

Abychom plně pochopili důležitost autorských práv a potřeby je chránit, je potřebné porozumět hlavním pojmům a terminologii:

Abychom plně pochopili důležitost autorských práv a potřeby je chránit, je potřebné porozumět hlavním pojmům a terminologii:

Co je copyright?

Copyright je definován ve *Stručném Oxfordském slovníku* jako: "výhradní právo dané původci nebo jeho právoplatnému zástupci na určitý počet let tisknout, publikovat, provádět, filmovat nebo zaznamenávat literární, umělecký nebo hudební materiál a autorizovat jiné osoby ke stejným činnostem. Jednoduše copyright chrání vlastnictví a identitu díla svého tvůrce.

Pojem copyright je začleněn do širšího pojmu známého jako duševní vlastnictví. Světová organizace duševního vlastnictví definuje duševní vlastnictví jako jakýkoliv výtvar, myšlení, vynálezy, literární nebo umělecká díla a symboly, názvy a návrhy používané v obchodu.

K porušení copyrightu dochází, jestliže duševní vlastnictví je reprodukováno, předváděno, vysíláno, překládáno nebo přizpůsobeno bez výslovného svolení tvůrce nebo skupiny/jednotlivce majících právo zacházet s daným materiálem.

Meze

Jedním z důvodů, proč je obtížné uplatnit ochranu autorských práv na internetu, je, že existuje mnoho různých způsobů vědomého nebo náhodného porušení pravidel. Zatímco v hudebním odvětví se bitva o copyright zaměřila na technologie sdílení informací po síti, existuje mnoho jiných způsobů, které mohou ohrozit integritu duševního vlastnictví. V případě norem některé z nejběžnějších metod zahrnují:

- **Zneužití hesla** - sdílení hesel, která byla vydána jednomu uživateli pro používání na specifickém pracovišti, které prodává normy.
- **Ilegální distribuce kopií norem** buď hromadným e-mailem, nebo oběhem tištěných fotokopií koupené normy.
- **Přenášení nakoupených norem do jiných systémů** – buď na veřejně přístupné internetové stránky, nebo na intranet organizace, a tím zpřístupnění široké skupině uživatelů.

Preventivní opatření

Nezměrná velikost internetu skutečně znemožňuje sledovat každého, kdo získal přístup k ilegálním verzím norem, ale mnoho různých metod se ukázalo jako efektivní při zabránění ilegálního sdílení nebo reprodukci norem. ISO a IEC a jejich členové dělají tyto kroky:

- **Zvyšování povědomí** – nejjednodušší a nejefektivnější metoda, kterou používá normalizační společenství k minimalizaci zneužívání copyrightu norem je zajistit, aby zainteresovaní zájemci znali skutečnosti o copyrightu a porozuměli důsledkům porušení copyrightu.

Proto se organizace ISO a IEC rozhodly lépe vysvětlit skutečnost, že mezinárodní normy, které uveřejňují, jsou autorsky chráněny tím, že umístily viditelnou výstražnou značku vedle obvyklého odkazu na autorské právo.

Dokument chráněný copyrightem

- **Uplatňování zákona** – Když uvážíme náklady a čas potřebný k aktivnímu vysledování všech nebo dokonce části jednotlivců, kteří porušují copyright norem je strategie uplatňování copyrightu v plném měřítku nerealistická.

Avšak, kdykoliv jsou případy identifikovány, udělají se kroky k tomu, aby jednotlivec byl informován o situaci, aby se mu sdělily související důsledky a omezilo se další zneužívání.

- **Management digitálních práv (DRM)** – Používá se běžně řada různých metod DRM pro ochranu norem před zneužitím autorských práv. Vložení digitálního vodotiskového označení je jednou z technik zvolených ISO a IEC, která je vysvětlena na dalších stránkách. Členové ISO a IEC zavedli další metody k zabránění změny, sdílení a kopírování v kontextu se specifickými nabídkami jako placeným přístupem na daný počítač nebo předplatné služby.
- **Vytváření podnětů a navrhování dalších možností k využívání obsahu norem při dodržování copyrightu.** – Vypracovávání legitimních verzí norem, které jsou více žádány a užitečnější než kopie je metodou používanou řadou distributorů mezinárodních norem ISO a IEC a příslušní členové těchto organizací nabízejí společnostem a uživatelům norem mnoho různých možností k legálnímu používání obsahu norem. Příklady jsou uvedeny na následujících stránkách.

Označení vodotiskem

Vkládání digitálních vodotiskových označení, která obsahují identifikační informace, je nevtíravou metodou, která byla zvolena organizacemi ISO a IEC pro ochranu autorských práv mezinárodních norem ISO a IEC. Digitální vodotisková označení lze rovněž nalézt u elektronických verzí národních verzí norem ISO a IEC.

Vodotiskové označení je přidáváno k dokumentu k identifikování oprávněného uživatele licence. Zejména v případě stahovaných norem je používání vodotiskového označení způsobem adresně zaměřeným ke každé stahované normě. Vodotiskové označení zobrazuje jméno zákazníka a název jeho společnosti a datum stažení na každé stránce normy. To ukazuje, že jmenovaný zákazník je oprávněným uživatelem licence této normy.

Jak získat práva k používání norem způsobem jakým potřebujete

Zákazníkům je dán omezený počet práv, když nakupují normu. Když norma je objednána v elektronickém formátu z internetového obchodu, jsou tato práva popsána v licenční dohodě, kterou zákazník musí pročíst a přijmout, před tím než je oprávněn stahovat požadovaný dokument. Obvykle je zákazníkovi umožněno vytisknout pouze jednu kopii a není oprávněn dělat další kopie nebo převádět elektronický soubor, který koupil nebo reprodukovat jeho části.

ISO a IEC a jejich příslušní členové nabízejí společnostem a uživatelům norem mnoho různých možností když potřebují legálně více využívat obsahu norem. Tyto možnosti zahrnují:

- **Zhotovení dalších elektronických kopií** – Udělením rozšíření původní licence zákazníka, zákazník může zhotovit legální kopie pro používání dalšími stanovenými uživateli.
- **Vytištěním více kopií z jednoho elektronického souboru** – Zákazníci, kteří chtějí mít další tištěné kopie norem na příklad pro distribuci na zasedáních, mohou zaplatit jednoduše další poplatky.

- **Vyjmutí částí norem pro včlenění do interní dokumentace společnosti, uživatelských pokynů nebo příruček.** – ISO a IEC podporuje používání a převzetí svých norem do dokumentace společnosti. V závislosti na rozsahu přebírané části může být uděleno svolení případ od případu.
- **Začleňování částí norem do knih nebo softwarových aplikací** – Citace norem nebo vkládání výtahů z norem je podporováno, pokud jsou uzavřeny dohody o oprávněnosti a potřebné úhradě licenčních poplatků.
- **Uchovávání elektronických kopií norem na intranetu společnosti pro interní použití a sdílení mezi zaměstnanci.** – ISO a IEC nabízejí řešení pro šíření svých norem na intranetu společnosti, která poskytují nákladově efektivní a uživatelsky příjemná přístupová práva.

Pokud chcete zjistit, jak obdržet jakákoliv další práva nebo jestliže máte jakékoliv otázky týkající se copyrightu, kontaktujte ISO nebo IEC nebo jejich příslušné členy na adresách uvedených na konci této brožury.

Více informací

Více informací o obecných záležitostech copyrightu lze získat na webových stránkách Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) - www.wipo.int. Národní úřady duševního vlastnictví rovněž poskytují informace o copyrightu v místní legislativě.

O ISO

ISO (International Organization for Standardization – Mezinárodní organizace pro normalizaci) je globální síť 156 národních normalizačních organizací z velkých a malých, rozvinutých a rozvojových zemí ve všech oblastech světa. Současné portfolio činí 16500 norem pro obchod, vládu a společnost. Normy ISO tvoří kompletní nabídku pro všechny tři rozměry udržitelného rozvoje – ekonomické, environmentální a sociální.

Normy ISO poskytují řešení a mají úspěch téměř ve všech odvětvích činnosti včetně zemědělství, stavebnictví, strojírenství výrobě, distribuci, dopravě, lékařských zařízeních, informačních a komunikačních technologiích, životním prostředím, managementu kvality, posuzování shody a službách.

O IEC

IEC se sídlem v Ženevě, Švýcarsku, je světová organizace, která připravuje a uveřejňuje mezinárodní normy pro všechny elektrické, elektronické a příbuzné technologie - souhrnně známé jako "elektrotechnika". Normy IEC pokrývají široký rozsah technologií od výroby elektrického proudu, přenos a distribuci po domácí spotřebiče a kancelářská zařízení, polovodiče, vláknovou optiku, baterie, ploché zobrazovací jednotky a sluneční energii, abychom zmínili některé. Kdekoliv najdete elektřinu a elektroniku zjistíte, že IEC podporuje bezpečnost a funkčnost, životní prostředí a obnovitelné energie.

Kontakty:

Pokud chcete informace týkající se copyrightu a mezinárodních norem ISO, kontaktujte:

ISO
1, ch. de la Voie-Creuse
Case postale 56
CH-1211 Geneva 20

Tel: +41 22 749 01 11
Fax: +41 22 733 34 30

Email: copyright@iso.org
Web: www.iso.org

Pokud chcete informace týkající se mezinárodních norem IEC, kontaktujte:

IEC Central Office
3, rue de Varembé
CH-1211 Geneva 20
Switzerland
Tel: +41 22 919 02 11
Email: inmail@iec.ch
Web: www.iec.ch